

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Vår ref: JGO
Saksnr:
Ark.nr:

Oslo, 01.07.2013

MUSIKKENS STUDIEFORBUND - HØRING NOU 2013:4 KULTURUTREDNING 2014

Musikkens studieforbund har med stor interesse lest NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014, og har følgende kommentarer til denne:

Tid for å bygge Den kulturelle grunnmuren

Musikkens studieforbund er meget fornøyd med at kulturutredningen setter et så sterkt fokus på behovet for et lokalt kulturløft. Vi er enige med utvalget i at en av de store utfordringene for den nasjonale kulturpolitikken er å bygge, utvikle og sikre den kulturelle grunnmuren. Det lokale musikklivet er en stor del av denne grunnmuren, og har sett lite til de økte bevilgningene over statsbudsjettet de siste årene. Spesielt har realtilskuddene til voksenopplæring gått ned med ca 50% siden 2001, noe som sterkt reduserer det lokale musikklivets muligheter til kvalitetsmessig faglig utvikling. Lokal-demokratiet står sterkt i de lokale musikklag og musikkforeninger, og musikklivet lokalt er virkelig mangfoldig.

Vi er spesielt opptatt av at dette lokale kulturlivet gis mulighet for en videre kvalitetsutvikling, voksenopplæringstilskuddene gjennom studieforbund er en målrettet tilskuddsordning som fungerer godt lokalt. Vi mener at det er behov for en samlet innsats fra stat, fylkeskommune og kommune for å legge forholdene bedre til rette for opplæring i musikk og organisasjonsarbeid i de lokale lagene og musikkforeningene over hele landet.

Vi vil også berømme utvalget for en grundig og prinsipiell gjennomgang og vurdering av «Kulturpolitikken berettigelse». Vi anser dette viktig – ikke minst for en helhetlig nasjonal kulturpolitikk som omfatter både staten, fylkeskommunene og kommunene.

Et lokalt kompetanseløft – voksenopplæring i studieforbund *«studieforbundene utvikler og lærer opp den kulturelle grunnmuren»*

For å kunne bidra fullt ut til et godt lokalt kulturliv trenger de lokale musikklag og -foreninger et lokalt kompetanseløft. Voksenopplærings-systemet, med grunnlag i Lov om Voksenopplæring fra 2010, er et velfungerende system med fokus på en kombinasjon av demokrati, samfunnsutvikling, fokus på den enkeltes utvikling, på deltakelse i kulturlivet og ikke minst økt kvalitet gjennom god opplæring.

Voksenopplæring i studieforbund omfatter 1,4 millioner studietimer og opp mot 500.000 deltakere. Vi vet at over 70% av voksenopplæring i studieforbund målt i studietimer skjer innen emnene Kultur, Demokrati og Livssyn (KDL-fagene). Det er lokale lag og foreninger som arrangerer ca 80% av de 1,4 millioner studietimene – dette er grupper som kulturutredningen peker på trenger et løft.

Et målrettet tiltak for å gjennomføre et lokalt kulturløft vil være å øke tilskuddene til voksenopplæring i studieforbund betydelig – dette vil komme direkte de lokale frivillige organisasjonene til gode. Vi ber om en dobling av dagens tilskuddsnivå, slik at tilskuddsnivået fra 2001 opprettholdes.

Utredningen foreslår også å vurdere å flytte administrasjonen av voksenopplæring i studieforbund til Kulturdepartementet, et forslag vi fullt ut støtter. Det vil da bli lettere å se tilskuddsordningene overfor frivillig sektor bedre i sammenheng, og ikke minst tydeliggjøre at voksenopplærings-systemet nettopp er etablert for å øke kvaliteten i organisasjonenes opplæring - både overfor egne medlemmer og overfor lokalsamfunnet. Vi ber om at det trekkes paralleller til Sverige, der «studiefrämjandet» er en betydelig kvalitetsfaktor i utviklingen av det lokale kulturlivet, ikke minst det lokale musikklivet og de lokale frivillige musikktiltak.

Samtidig er det viktig ved en eventuell flytting av administrasjonen av voksenopplæringsmidlene at viktige sider ved dagens ordning videreføres, ikke minst gratis lokaler til opplæring i regi av frivillige lag og foreninger og den faglige kvalitetssikring som det sterke fokus på studieplanarbeid de siste årene har ført med seg. Dette vil også sikre at opplæringsaspektet, som er fundamentet for hele ordningen, ivaretas på en god måte.

Musikklivet trenger egnede lokaler – til øving og framføring, til hverdag og fest

Når utredningen behandler forhold knyttet til lokaler for kulturlivet, tar den i første rekke for seg de husene som kalles «kulturbygg». I hverdagen rundt om i landets kommuner er skolene de lokalene som i størst grad benyttes av det lokale kulturlivet – ikke minst til øving og aktivitet året gjennom. Vi savner en helhetlig gjennomgang av kulturlivets lokaler.

Kommunens storstue, «kulturhuset», er en viktig arena – men alle de øvrige øvings- og konsertarenaene er mye viktigere. Vi kan nevne som eksempel at i en middels stor kommune som Ski kommune (med ca 30.000 innbyggere) benytter det lokale musikklivet jevnlig ca 50 lokaler. Det er viktig å ha fokus på at alle disse skal ha hensiktsmessige egenskaper – det være seg som øverom for band eller for skolekorpset, egnede korrom der skolekoret og seniorkoret kan øve og holde konserter, der folkemusikklaget kan føler seg hjemme og der storbandet kan utvikle seg videre.

Ett og samme konsertrom (dvs kulturhuset) kan ikke være egnet for alle musikksjangre, noe som bl.a. kommer fram i det pågående arbeidet i regi av Standard Norge for å etablere en akustisk standard for musikklokaler til øving og framføring.. Det er behov for en økt bevissthet om det store antall lokaler som trengs i kommunene, og ikke minst at den eksisterende tilskuddsordningen for kulturbygg endres.

Vi ber om at musikklivet får tilgang til egnede lokaler, og at tilskuddsordningen for kulturbygg endres, slik at Kulturbygg må få samme modell for finansiering som idrettsarenaer. Det er også stort behov for en nasjonal kartlegging av kulturlokaler, på linje med den som fines for idrettsarenaer. Erfaringer som er gjort de siste årene, ikke minst med de akustiske målingene i musikklokaler som Norsk musikkråd har gjort, er at det er svært få egnede lokaler som tilbys det lokale musikklivet. Samtidig vil det i mange tilfeller være forholdsvis små investeringer som trengs for at lokalene skal bli brukbare. Dette er ny kunnskap som bør formidles til kommunene – samtidig som det trengs økonomiske tilskudd for å hjelpe kommunene med disse investeringene, slik idretten har det.

Som nevnt er skolebygg verdifulle kulturbygg. Vi savner en helhetlig gjennomgang av skolebyggenes funksjon som kulturarenaer – for det lokale korpset, bandet, koret,

trekkspillklubben osv er det i første rekke skolebyggene vi bruker. Det virker derfor ufullstendig når skolebyggene ikke tas med i vurderingene om kulturlokaler.

En nasjonal kulturpolitikk

Vi savner en nasjonal kulturpolitikk der statlige, fylkeskommunale og kommunale forhold blir sett i sammenheng. Ikke minst på voksenopplæringsfeltet savner vi fokus på fylkeskommunenes og kommunenes ansvar. Slik det er i dag oppfatter kommuner og fylkeskommuner at de ikke har ansvar for studieforbundenes opplæring, og det mener vi er lite hensiktsmessig. En eventuell flytting av administrasjonen av studieforbundenes til kulturdepartementet bør følges opp med en tydeliggjøring av lokalt og regionalt ansvar. En slik helhetlig politikk vil også være like viktig selv om administrasjonen fortsatt skal ligge i kunnskapsdepartementet.

En god utredning – vi venter spent på fortsettelsen

Musikkens studieforbund slutter seg som sagt i stor grad til vurderingene og konklusjonene i NOU 2013:4 Kulturutredning 2014. Vi venter spent på hvordan dette følges opp i konkret politikk, ikke minst når det gjelder voksenopplæring i studieforbund og det bidrag studieforbundene kan få når det gjelder kvalitetsutvikling av den kulturelle grunnmuren. Utredningen peker på en rekke større og mindre tiltak som trekker i positiv retning, og som samlet vil gi kulturen i Norge, og ikke minst den lokale kulturen, et løft. For å få til dette er behov for en kraftig økning av tilskuddene til voksenopplæring i studieforbund – kulturlivets opplæringsarena. I første omgang til et nivå tilsvarende for 10 år siden, noe som innebærer en dobling av dagens bevilgning. Samtidig er det også klart at en videre satsing på kultur vil måtte ta inn over seg kulturutredningens konklusjoner – med økt vekt på å bygge den kulturelle grunnmuren, med økt fokus på de mange kulturlokaler som trengs i det lokale kulturlivet, med økt behov for forskningsbasert kunnskap om kultur og kulturpolitikk, kort sagt et større lokalt fokus.

Vi håper at utredningen legges til grunn for både den nasjonale og statlige kulturpolitikken i årene som kommer.

Med vennlig hilsen

Med vennlig hilsen

MUSIKKENS STUDIEFORBUND

Jon G. Olsen
styreleder